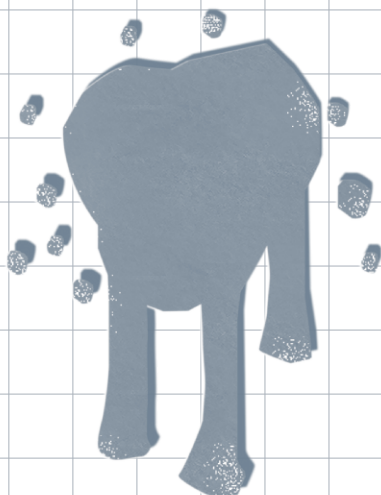

SCENARIUSZ POCHODZI Z PUBLIKACJI
„EDUKACJA GLOBALNA NA PLASTYCE I ZAJĘCIACH
ARTYSTYCZNYCH W GIMNAZJUM” WYDANEJ PRZEZ
CENTRUM EDUKACJI OBYWATELSKIEJ W 2015 ROKU
W RAMACH PROJEKTU „W ŚWIAT Z KLASĄ”
AKTUALIZACJA W RAMACH PROJEKTU
„ŚCIEŻKI DO CELÓW” W 2019 ROKU

JESTEM ZA/PRZECIW - PROTESTY ARTYSTYCZNE

Zajęcia poświęcone protestom artystycznym (m.in. w ramach street art) i ich wpływie na świadomość społeczną. Aktywność ma na celu zachęcić młodzież do krytycznego zastanowienia się nad różnymi zagadnieniami globalnymi, które budzą jej sprzeciw. Daje także przestrzeń na wyrażenie emocji za pośrednictwem graffiti.

Zagadnienia:

- ▶ Władza polityczna, demokracja i prawa człowieka
- ▶ Pokój i konflikty na świecie
- ▶ Zrównoważony rozwój

Czas trwania:

- ▶ 45 minut

Pytanie kluczowe:

- ▶ W jaki sposób protesty artystyczne wpływają na świadomość społeczną?

Cele zajęć:

- ▶ Określisz, co oznacza pojęcie „protest artystyczny”.
- ▶ Poznasz formy wyrażania protestu w sztuce.
- ▶ Poznasz przedstawicieli i przedstawicielki oraz przykłady dzieł sztuki współczesnej w obrębie zagadnienia.
- ▶ Wykonasz graffiti ilustrujące

wybrane zagadnienie globalne (patrz infografika na początku niniejszej publikacji).

Podstawa programowa dla szkoły podstawowej:

- ▶ Klasa VII: I.1,3,5, II.2

Podstawa programowa dla szkoły ponadpodstawowej:

- ▶ I.2,5, II.3,7

Zagadnienia plastyczne:

- ▶ Sztuka ulicy
- ▶ Graffiti
- ▶ Instalacje świetlne

Metody:

- ▶ Rozmowa ukierunkowana (z pokazem działań artystycznych)
- ▶ Burza pomysłów
- ▶ Ćwiczenie praktyczne w obrębie zagadnienia

- ▶ Prezentacja prac – wystawa

Formy pracy:

- ▶ Praca zespołowa lub praca w grupach

Technika wykonania pracy plastycznej:

- ▶ Graffiti – malowanie na „ścianie”

Środki dydaktyczne i materiały:

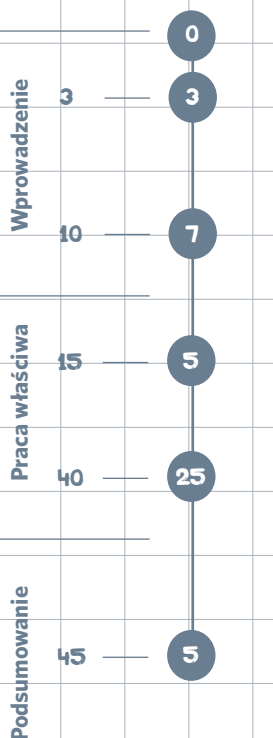
- ▶ Załącznik
- ▶ Arkusze szarego papieru
- ▶ Różnokolorowe spreje
- ▶ Taśma klejąca
- ▶ Folia malarska
- ▶ Rzutnik, dostęp do Internetu

Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- ▶ 17 Partnerstwa na rzecz Celów

MIN

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Przeprowadź burzę pomysłów, pytając młodzież, przeciwko jakim sytuacjom lub wydarzeniom ludzie mogą protestować i w jaki sposób mogą wyrazić swój protest poprzez sztukę. Pomysły zapisz na tablicy.
2. Zapoznaj uczniów i uczennice z sylwetkami wybranych artystów i artystek z różnych części świata (załącznik nr 1) oraz zaprosz do obejrzenia przykładowych prac, będących wyrazem ich buntu i protestu artystycznego (znajdziesz je pod linkami zaproponowanymi w załączniku nr 1). Prace te mogą posłużyć jako źródło inspiracji dla młodzieży w dalszej części zajęć.
3. Wyjaśnij, że podczas zajęć młodzież będzie tworzyć graffiti. Zapytaj, czy wszyscy wiedzą, na czym polega ta technika; wprowadz w jej kontekst i odwołaj się do przykładów prac Banksy'ego.
4. Podziel klasę na kilkusobowe grupy. Zachęć, by każda z nich zastanowiła się, jakie zagadnienie współczesnego świata budzi jej sprzeciw i wyraziła go poprzez stworzenie graffiti na dużych arkuszach szarego papieru. Możecie wspólnie powiesić je na ścianach budynku lub płaskim równym podłożu, np. boiska szkolnego, pamiętając, by odpowiednio zabezpieczyć ściany, np. folią.
5. Poproś uczennice i uczniów, aby zaprezentowali i omówili swoje prace na forum. Wspólnie odpowiedzcie na pytanie kluczowe: W jaki sposób protesty artystyczne wpływają na świadomość społeczną?

PRACA DOMOWA:

1. Zachęć młodzież do zaprojektowania vlepki, która będzie stanowiła podsumowanie jednej z prac zaprezentowanych podczas zajęć. Uczniowie i uczennice powinni się postarać, żeby treść vlepki niosła za sobą pozytywny przekaz i zachęciła pozostałych do działania lub zgłębienia danego tematu. Zanim przystąpicie do pracy, w dostępnych źródłach poszukajcie przykładów vlepek.

Vlepka – mała samoprzylepna forma plastyczna; rodzaj naklejki tworzonej z myślą o ingerencji w przestrzeń publiczną. Vlepka może zawierać rysunek, zdjęcie, tekst, fotomontaż, grafikę; może stanowić komentarz, może być apelem lub może mieć charakter komiczny.

Załącznik:

Załącznik nr 1 – Materiał pomocniczy: Protestujący artyści i artystki

PROTESTUJĄCY ARTYŚCI I ARTYSTKI

FOTOGRAFIA: CHRIS JORDAN

Amerykański fotograf określany jako „TEN artysta zielonego ruchu”. Od ponad dziesięciu lat tworzy prace przedstawiające rozmiary masowej konsumpcji i jej efekty, uświadamiając odbiorcom i odbiorczyniom skalę zjawiska, w którym wszyscy bierzemy udział. Początek jego wielkoformatowym pracom pokazującym odpady dała wizyta na terenie produkcyjnym zakładów przemysłowych. Cykl „Piękno nie do przyjęcia” („Intolerable Beauty”) pokazuje niekończące się ciągi śmieci takich jak telefony komórkowe, komputerowe dyski czy diody tworzące jednocześnie atrakcyjne wizualnie obrazy. „Przedstawiając liczby” („Running the Numbers”) obrazuje zatrważające statystyki dotyczące konsumpcji na przykładzie dóbr zużywanych przez jego rodaków; jednym z takich przykładów są dwa miliony plastikowych butelek, które trafiają do śmieci co pięć minut. W 2008 roku Chris Jordan był ekoambasadorem magazynu „National Geographic”.

Źródło: www.chrisjordan.com

Po wejściu w daną pracę na stronie artysty, np. tu: <http://www.chrisjordan.com> należy kliknąć na obraz, zacznie się on wtedy przybliżać aż do momentu, kiedy zobaczymy, z jakich śmieci jest stworzony; po kliknięciu drugi raz można zatrzymać lub oddalać przybliżanie.

SZTUKA ULICY: JR

Artysta pochodzący z Francji, który swoją twórczość poświęcił tematom związanym z tym, o czym zazwyczaj wolimy nie pamiętać; co spychamy na przedmieścia miast; co wolimy, kiedy pozostaje w ukryciu. Wyciąga z ukrycia tematy takie jak: konflikty, bieda, starość, jednocześnie zachowując godność ludzi, których te problemy dotyczą. Fotografuje swoich bohaterów i bohaterki i w ogromnych powiększeniach umieszcza ich portrety na budynkach, dachach, murach, dzięki czemu mogą zobaczyć je wszyscy, a nie tylko miłośnicy sztuki odwiedzający muzea i galerie. JR pracował już m.in. w slumsach w Nairobi w Kenii, w Izraelu i w Brazylii, za każdym razem pokazując problemy lokalnych społeczności. Sam artysta nazywa siebie „miejskim aktywistą”; poza robieniem zdjęć czy kręceniem wideo włącza w swoją działalność ludzi z danej społeczności, z którymi pracuje, prowadząc np. warsztaty artystyczne dla dzieci.

Źródło: www.jr-art.net

KOMIKS: MARJANE SATRAPI

Urodziła się w Iranie i tam dorastała w czasach, kiedy kraj owdnęła rewolucja islamska po upadku szacha i w początkach reżimu nowej władzy. Jako czternastolatka została wysłana przez rodziców do Wiednia, gdzie kontynuowała naukę. Swoje doświadczenia dorastania w ojczyźnie owdniętej konfliktami i surowymi zasadami życia oraz trud odnalezienia się jako nastolatka w nowej rzeczywistości i obcej kulturze w Europie zilustrowała już jako dorosła kobieta w komiksie „Persepolis”, który początkowo został opublikowany we Francji. Książka pokazująca burzliwe zmiany w Iranie widziane oczami młodej kobiety odniosła ogromny sukces, została przetłumaczona na wiele języków (w tym język polski), zdobyła szereg nagród, a film animowany stworzony na podstawie komiksu (również zatytułowany „Persepolis”) dostał nominację do Oscara. Dziś Marjane Satrapi pracuje jako ilustratorka dla czołowych gazet na świecie.

Źródło: <http://barclayagency.com/satrapi.html>

INSTALACJE ŚWIETLNE: LUZ INTERRUPTUS

Hiszpański kolektyw anonimowych artystów pracujących przy pomocy różnego rodzaju oświetlenia. Pracują nocami, rozstawiając świetlne instalacje na znak protestu przeciwko zanieczyszczeniom, jakie tworzy zbyt duża ilość sztucznego światła używanego nocami w miejskim środowisku (zabija to owady, nie pozwala widzieć gwiazd w miastach, zwiększa zanieczyszczenia). Do swoich prac używają materiałów, które łatwo poddają się recyklingowi, nie naruszają miejsc, w których pozostawiają dla przechodniów swoje świetlne prace skłaniające do refleksji.

Źródło: www.luzinterruptus.com

RÓŻNE FORMY WYRAZU ARTYSTYCZNEGO: AI WEIWEI

Artysta bezkompromisowy, który poprzez sztukę protestuje przeciwko niewygodnym tematom politycznym, kulturowym i historycznym Chin. Jest również współtwórcą Stadionu Narodowego w Pekinie (znanego jako „Ptasie gniazdo”) zbudowanego na Olimpiadę w 2008 r. Mimo represji chińskich władz nie zaprzestaje swojej działalności. Sam nie może opuszczać kraju, ale jego prace są wystawiane w najbardziej prestiżowych galeriach świata. Wśród jego prac znaleźć można m.in.: ponad sto milionów porcelanowych, ręcznie wykonanych ziaren słonecznika nawiązujących do chińskiej masowej produkcji dóbr, w które zaopatruje się cały świat; instalację dźwiękową upamiętniającą dzieci, które zginęły w trzęsieniu ziemi w Sycuanie (artysta sam przeprowadził w tej sprawie dochodzenie) czy antyczną wagę z logo Coca-Coli, użytym jako pretekst do refleksji nad kondycją współczesnego traktowania kultury i tradycji.

Źródło: www.aiweiwei.com

Dokument „The Fake Case” na temat artysty <http://bit.ly/FakeCase>

GRAFFITI: BANKSY

Brytyjski artysta graffiti, performer, znany nie tylko ze swoich protestacyjnych prac, ale także z tego, że nie wiadomo jak wygląda, ani jak naprawdę się nazywa. Banksy wykonuje swoje prace w nocy, głównie na ulicach Londynu i Nowego Jorku. Używa wcześniej przygotowanych szablonów, co pozwala mu na szybkie umieszczanie obrazów, często w ryzykownych miejscach, które w wielu przypadkach nawiązują do przestrzeni, w której są użyte. Zazwyczaj są to humorystyczne, ironiczne komentarze do bieżącej polityki międzynarodowej, stosunków międzykulturowych i masowej kultury, zwracające uwagę na tematy, o których na co dzień wolimy nie pamiętać. Gra także z obrazami znanych malarzy jak np. Moneta czy Hoppera, przetwarzając je i nadając im nowe znaczenie. Dzięki wszystkim tym zabiegom prace Banksy’ego są doceniane przez świat sztuki i rozpoznawane przez fanów graffiti na całym świecie.

Źródło: www.banksy.co.uk

Scenariusz pochodzi z publikacji „Edukacja globalna na plastyce i zajęciach artystycznych w gimnazjum” wydanej przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w 2015 roku w ramach projektu „W świat z klasą”.

Publikacja dostępna pod adresem: http://bit.ly/WSK_Plastyka
Aktualizacja w ramach projektu „Ścieżki do Celów” w 2019 roku.

Autorki: Mirosława Ciacharowska, Elżbieta Krawczyk, Jolanta Minor, Beata Wasilewska

Aktualizacja: Jolanta Minor, Justyna Zamojda

Projekt jest współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP oraz ze środków Unii Europejskiej.

polska pomoc

Materiał jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Centrum Edukacji Obywatelskiej. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2019. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej.